

DE TERRES D'AFRICA

La companyia espedicionaria del Regiment de Mahó 63, a la que, lo mateix que jo, perteneixen altres fills d'Artá segueix cubrint els destacaments de la línia confrontant al Sector de Tetuán ben davant la Kábil de Somata, única que oposa resistència a somersersé a la autoritat del Magzén i única també que no ha suferit les conseqüències del desarm per les nostres Intervencions, i és casi imminent, qu'haurà de abaixar el seu orgull, mitjensaut les operacions que té planetjades l'Alt Comisari, ja que després de sometresé aquesta Cábila i conseqüència, desarmada per tot el Protectorat hei haurá un ambient de pau i tranquilat.

No obstant, la circumstància de estar tal kábila insomesa per la comarca que noltres cubrim no se registra el més insignificant incident, ni un sol (paco) dibuixa la nota faréstega entre la monòtonia dels nostres dies quiets, plens de desitg de retornar a la terra benvolguda de Mallorca, que pareix brindarnos un pasadís de ventura. Els serveis en totes les posicions de la nostra Unitat se fan amb la més completa tranquilat, i els convois que dels blocs més avançats venen a la posició capsalera, de la que escric aquestes impresions, torna al seus punts respectius sense esser hostilitzats, ni colombrar la més petita senyal d'anormaltat.

Baix aquesta calma constant, la posició pren caràcter de petit cafè improvisat, i per passar les llargues hores lliures que dona la vida en el destacament massa pesades sense un medi de passar el temps, cercam distracció en jocs desinteressats i amistosos mentres l'avis de ranxo ve arribant impensadament.

El cabo-carter que baixa amb intermitències de dos dies a Larache per recullir els valors i demès objectes que nos envien les famílies ha sigut portador de la nova de que hem embarcat, repatriades, quatre o cinc Companyies espedicionaris d'aquesta Zona, aquest darrers dies. Veient 23, Luchana 28, Sevilla 33, i després de les de Cassadors de Muntanya de Reus i Alfonso XII i dels Trens i Ametralladores de Bailén 24 i America 14. Aquesta perspectiva agradable

de les Unitats germanes ha fet més intens el record de la nostra aimada terra, avivant en els nostres cors l'afany per tornar a ella, i fent més fonda l'anyoransa per encare quedar en terres d'Àfrica. Però també mos ha duit el conhort de que mos acostam al dia de la nostra marxa, que degut l'ordre de repatriació, no pot tardar en saludarnos amb la seua veu tremolant i riallera, i que hem de acullir amb goig íntim després de tants de mesos de allunyament de les nostres aimades famílies. Are tots comentam aquesta marxa de repatriats, i mentres el pensament vola al reconet de promeses i d'amor, mos preguntam en reciprocitat; ¿i quant mos tocará a noltres marxar? I el cor bateja fortament aixamplant-se com se rebés l'abràs de retorn dels sers estimats que la nostra despedida llungana abismá en la inquietut i l'espera...

La temperatura és freda. Plou seguit, seguit, la major part dels dies, un aire gelat aglassa els nostres músculs fent-mos sentir tot el rigor de l'hivern en Larache. Desde la posició veig com els niguls dansen per l'espai, com fulles seques enduïtes pel vent. Poc a poc van fent-se espesos s'uneixen; tot el firmament és ja un nigul gegant, una capa gris que vesteix el Temps endolat. I cau persistent la pluja, fina, congelada, mentres geguen els arbústs en cruixits.

El centinela, davant el capot, manta reguardat de la pluja i del fret dins la garita observa l'horitzó en previsió de qualsevol anormaltat que sempre pot sobrevenir entre aquestes càbiles de gent incivilisada. Altres companys, recullits dins el barracó, escriuen cartes a caseua. Deven esser donant les bones festes a les famílies i amics; aquestes festes de Nadal que tots esperavem passar entre el calor dels nostres, i que les circumstàncies no han permés que fos així. I quina amoció i no hi posará el soldat en aquestes cartes, [coloms missatgers que durán un raig d'alegria als seus, i que arrancarán un sospir als qui les rebrán!

¡Festes de Nadall Dies d'alegria i bullici, que tants de recorts dolços inspiran al soldat lluny de la terra que no oblida mai. No passeu tan de pressa. Deixan al ausent que saboregi a glops la mel de aquelles altres que passaren, tornant-les a vlture recordant. I deixau també que escrigui als seus. Ell les dirá que en mig de la tristesa de sabrerse lluny del poble nadiu, ha estat felís aquestes festes supremes, perquè no li ha falta el paquetet de frioleres íntimes, que és el més eloquent i expresiu testimoni es ferse l'ilusió de que les ha celebrades entre les mirades amoroses de la seua mare, i en companyia de sos germans...!

Père Esteve Sancho

Maida; 26 de Desembre 1926.

Salvel oh tu, vianant qu'arribes
 al llindar de canostrà, salvel
 Permetem que't saludí

Com el noble romá fer-ho solia:
 canostrà no te pórtic, ni atri;
 mes, té una portalada de mig punt
 qu'és ben romana:

En lloc d'ofertirte del bon vi d'Itàlia
 del de Binisalem les botes ne tenc plenes
 i amb ell s'hi pot brindá en copes corínties
 sense qu'els deus heu prengiun per ofensa.

Salve, idó, tu, vianant qu'arribes
 al llindar de canostrà, salvel

Fidel Delfí

Les festes del Centenari de St. Francesc

Les darreres conferències

—LA DEL DIA 16—

El conferenciant d'aquest vespre fou el Ilm D. Francesc Puigserver i de Rentierre, Baró de Pinopar.

A pesar del poble bullir en la popular vigília de St. Antoni s'omplí la sala de les Obreres de St. Josep de públic escoltít, desitjós de sentir la paraula del conferenciant, el qual se feu la presentació ell mateix de manera molt original, conquistant se grans aplaudiments.

En sa conferència demostrá sa vasta erudició, i ser possessor de belles dots oratòries, conèixer a fons als autors clàssics, al mateix temps que tenir fets profunds estudis d'història i sobre tot se demostrá un crític notable al dar a conèixer l'obra sobre St. Francesc que deixá es crita per Pardo Bazán de la qual digué que era l'última no se li aixugás la punta després d'aquesta obra, ja que després la feren boixar al tan gar del sensualisme degradant.

Fa una acabada descripció del estat social del segle XIII en que aparegué la gegantina figura de St. Francesc. Per demostrar la heroicitat del Sant defineix amb que consisteix l'heroisme i retreu, les vides de Ciro, d'Alexandre i de Napoleón com antítesis de St. Francesc que res p'andeix sempre en la faç de l'humanitat amb ses vestidures immaculades.

El presenta com orador i aprofita l'ocasió per fustigar als oradors parlamentaris que durant el passat segle dugueren Espanya a la vorera del abísme i ocasionaren la pèrdua de les Colònies. Retreu els més famosos oradors del mon i per antítesis a St. Francesc que com també St. Antoni i St. Bernat arrebatá les multituds, i al mon enter duguent-lo al remat de Jesucrist.

Es molt aplaudit durant el seu discurs i molt més al final en que reb moltes felicitacions.

—LA DEL DIA 17—

En aquest dia, darrer de la sèrie de conferències de propaganda franciscana, doná la seua el jove Advocat, fill d'Artá, D. Daniel Cano, Cantallops, telegrafista de Manacor.

El precedí el Rt P. Rafel Ginard, que doná l'enhorabona al poble per la seva assíduitat en l'assistència, lo qual demostra que no l'atreu just lo frívol sinó també lo seriós i formal.

Moltes voltes se dissimula la frivolidat i peresa pròpies, carregant a aquests defectes demunt el poble.

Diu que's hástima s'hagin d'interrompre aquests actes i té esperansa de que lo sembrat un dia granará. Convida a tothom a les festes que van a comensar per glorificar St. Francesc. Tot seguit, va per presentar al orador i diu que essent fill del poble, molt conegut i estimat, no necessita presentació. Pondera sa cultura i activitat de gran relleu i sobre tot fa un bon elogi de la conferència que sobre el mateix tema doná a Inca la que merescu moltes felicitacions.

S'alsa després el Sr. Cano i diu que a súplices dels PP. Franciscans se presentava al públic d'Artá per llegir-li el treball que sobre St. Francesc havia escrit, les primícies del qual havien estades per un altre poble germà, Inca, al qual dedica un sentit record.

Diu que ja en altre ocasió, li havia tocat parlar d'un gran poeta, d'en Ruben Darío, i que avui deu parlar d'un altre, colossal, tot esperit, el qual dedicá el poema al Germá Sol.

Descriu el naixement i joventut de St. Francesc, fins que fugí del desert del mon cap al Oasis de la solitud; son desposori amb la pobresa i l'impresió de les cinc llagues. Descriu l'estat de l'Europa en el segle XIII, de la predicació de les Creuades, anant l'Occident sobre l'Orient pel rescat de la Terra Santa i la sortida de St. Francesc predicant nova creuada de pau, caridat, sacrifici, el reine de Deu.

La figura penitent de St. Francesc sembla sortir de les Catacumbes i comensa la seua predicació comparable a la de l'Evangeli. Predica la democràcia franciscana tant distinta de la moderna que du la lluita i a la desfeta més qu'un batalló de les tropes de Magón.

Descriu l'època del feudalisme amb la guerra per la propietat; i la constitució de la societat antiga, romana i feudal que compara amb la franciscana.

I acaba estudiant la Obra de St. Francesc, la que's producte del Franciscanisme i la meravellosa influència que el St. Patriarca ha exercit demunt l'humanitat.

Durant la lectura de son treball, el Sr. Cano rebé molts aplaudiments, que se perllongaren al final de sa conferència.

Acabada aquesta, llegí el poema franciscà titulat «El lobo de Gubi» qu'en Ruben Darío escrigué a Vall-demossa.

D. Andreu Ferrer volgué també llegir com a final de les conferències a poesia de Fel x «A St. Francesc d'Assis» que publicarem en el darrer número de Llevant. Una i altre foren molt aplaudides.

La festa religiosa

Després de les cinc conferències preparatòries de les festes del Centenari, donades per il·lustres oradors en la sala de les Obreres de St. Josep, Mn. Jaume Sastre predicá durant tres vespres sagals en el Convent, les glòries del Sant Patriarca, precedint sos eloquents sermons a la magna festa de Conclusió qu'havia de celebrar-se el diumenge dia 23.

L'església estava artísticament adornada amb garrida mescla de domasos i banderes, palmes i guirlandes, ciris i flors, festejant una bella imatge de St. Francesc qu'ocupava el centre de l'altar major.

El diumenge a les 7 del matí s'hi celebrá Missa de Comunió pels Terciaris i devots de St. Francesc. Fou el celebrant el mateix Orador Mn. Sastre el qual abans de la Comunió feu una plática. A les 10 el M.R.P. Bartomeu Salvá, Provincial de la T. O. R. celebrá l'Ofici de Pontifical, segons el ceremonial franciscà, assistit pel Rt D. Juan Rubí Rector d'Artá, actuant de ministres d'honor els Rts PP. Fr. Rafel Ginard, Superior d'Artá i P. Francesc Company; de Diacon el Rt. P. Rafel Ginard Segretari Provincial i Fr. Sebastiá Lliteras.

Un chor molt nutrit cantá la Missa a veus d'en Goigóchea i ocupá la càtedra del Esperit Sant el M. I. Sr. D. Antoni Sancho, canonge Magistral de la Seu de Palma. El temple estava ben plé, capelles i tot, i bastanta gent s'en havia entornada per no quebre-hi. Hei assistí també l'Ajuntament en ple.

ACTE LITERARI

A les 4 en punt del capvespre, arribá l'Excm. Sr. Governador D. Pere Llores, que venia a cooperar a la solemnidad de la festa. La gran generació que davant el Convent l'esperava rompé en aplaudiments, i una volta saludats amb el Mg Batle, d'Artá, Rt Sr Rector, M.R.P. Provincial, Comuninidat de Franciscans, Discretori de la T. O. R. i demés persones de categoria, entrá en el convent aont feu un poc d'oració i una volta descansat una estoneta se dirigiren a la Sala de les Obreres de St Josep aont s'hi celebrá un acte literari de propaganda franciscana.

De Son Servera

Molt lluides prometen resultar enguany les Coranta Hores que, tendran lloc dia 31 de Gener i 2 de Febrer a l'Esglesia Parroquial dedicada a St. Ignaci de Loyola. El triduo sera predicat per un famós orador.

Estan ja ben adelantades les obras del'Escola nova. No's tardara en fersé l'inauguració.

—L'estat general de l'agricultura fins ara es pot dir que es bastant bo. Els sembrats tenen bon aspecte. No obstant l'ametlarà sembla no esta gaire dispost per un gros esplet.

—Probablement dins poc temps presenciarem l'inauguració d'un nou carrer que durá per nom «Lourdes» el qual partint del de Sant Antoni arri-

barà a la carretera d'Artà. Gracies a la concessió del terre que ha feta el Rt. D. Antoni Servera i la acertada gestió del Magnific Ajuntament, dispondrem d'una nova via a la qual se li donarà el nom indicat degut a que en ella s'hi construeix pagada per l'esmentat Sacerdot una capella ont hi serà colòcada l'inmatge de N^a. S^a. de Lourdes. Per tant felicítamal R. Sr. Servera ja que talmillora donarà molts d'importants beneficis a public en general.

MORTS—Dia 21 morí l'amo'n Miquel Cetre a edat molt avansada; dia 24 sa madona Polla, 27 una nina Maria Lull a l'edat de 8 anys. 28 l'amo Antoni Coloma d'avansada edat, Donam el nostro condol a les respectives families.

Corresponsal

CAPÉ SENE MESTRANSA

de varies classes i preus
SEN TORRA CADA DIA

de venta en la botiga de comestibles d'en

JAUME CABRER

**AGENCIA DE ARTÀ A PALMA
I VICEVERSA DE
ANTONI GILI (A) COMUNA**

**Y
B^{ME}. FLAQUER (A) MANGOL**
SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banç de S'oli, 24

DIRECCIO Artà--Can Mangol, Angulo

• --Can Comuna Centro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADORS,
ANELLES. PLANS I CONSULTES

CONSELL-MALLORCA

ALMA ENÉ

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n. 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Insalvables panols

En nos se troben molts que a la

PANADERIA **Victoria**

ES FORN NOU

DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga nel trobareu sempre pans
panols, galletes, bescuits, rollets, i tota
cas pastisseria.

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMINI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¿VOLEU ESTAR BEN SERVITS?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artà i Palma i heu
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 8. An es costat
des Centro Farmacèutic.

Artà: Palma n^a.

LAS NOVEDADES

EN

Tejidos

Mercaderia

Perfumeria

DE JUAN VICENS

CALLE DE ANTONIO BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.

Teneu servici combinat amb el Ferrocarril.

Escursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÀ.

NAUMAN

MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
paracoser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI